

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/951 hms

09. januar 2018

Tildelingsbrevet til Norges forskningsråd for 2018 (ny versjon)

1 Innledning

Norges forskningsråd er et viktig virkemiddel for departementet for å bidra til å nå de sektorpolitiske målene om bedre helse i befolkningen og bedre, tryggere og mer effektive helse- og omsorgstjenester.

Det vises til HODs budsjettforslag for 2018 (Prop.1 S 2017-2018) og Innst. 11 S (2017-2018), og det tildeles med dette **331,148 mill. kroner** til Forskningsrådet med henholdsvis **330,624 mill. kroner** over kap.780 post 50 og **0,524 mill. kroner** over kap. 732 post 21 til drift og utvikling av nasjonalt system for måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene.

2 Mål for Norges forskningsråd

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2018 som omtaler helheten i regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer og til de fem målene som er fastsatt for Forskningsrådet:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgiving

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Helse- og omsorgsdepartementet

Departementets tildelinger til Forskningsrådet skal primært bidra til *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer* samt *Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet* og *Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet* og *Mål 4 Et velfungerende forskningssystem*.

Oppfølgingen av HelseOmsorg21-strategien og regjeringens handlingsplan for denne, regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2014-2018) samt viktige politiske målsettinger innen forebygging og folkehelse, diagnostisering, behandling, og rehabilitering og helse- og omsorgstjenester er uttrykt i statsbudsjettet, i Legemiddel-meldingen (Meld. St. 28 (2014–2015)), Primærhelsemeldingen (Meld. St. 26 (2014-2015)), Folkehelsemeldingen (Meld. St. 19 (2014-2015)), Nasjonal helse- og sykehusplan (Meld. St. 11 (2014-2015) og Prioriteringsmeldingen (Meld. St. 34 (2015–2016)).

Departementet viser for øvrig til Forskningsrådets tildeling til Direktoratet for e-helse til Hersedataprogrammet og arbeidet med etablering av en helseanalyseplattform. HOD er positiv til at forskningsinfrastrukturmidler tildeles dette arbeidet. Arbeidet med helseanalyseplattformen har en generisk tilnærming som vil være overførbart til håndtering av persondata på andre forskningsområder.

I handlingsplan for oppfølging av HelseOmsorg21-strategien sies det at regjeringen vil "legge til rette for eit meir heilskaplig og koordinert samarbeid om forskning, innovasjon og næringsutvikling mellom forskningsmiljøa og matnæringa – innanfor mat, ernæring og helse". I Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) vises det til behovet for økt kunnskap om sammenhengen mellom mat, ernæring og helse. Departementet er opptatt av å legge til rette for forsknings- og innovasjonssamarbeid på området. Samarbeid på tvers av sektorer og fagområder vil blant annet være sentralt for å stimulere til innovasjon og ta ut synergier i form av kunnskapsoverføring med mer. Det vises for øvrig til likelydende formulering i tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

Forskningsrådet bes om å bistå departementet og Nasjonal nettverksgruppe for forskning og innovasjon innen oral helse som et ledd i oppfølging av "Sammen om kunnskapsløft for oral helse, Forsknings- og innovasjonsstrategi på tannhelsefeltet (2017 – 2027). NIOM har fått sekretariatsfunksjonen for den nasjonale nettverksgruppe. HOD er i prosess med å få på plass et mandat og oppnevne gruppen. HOD vil ha nærmere dialog med Forskningsrådet om dette.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til KD etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene. I tillegg er bruken av Health Research Classification System (HRCS), HelseOmsorg21- monitor og øvrige måle- og rapporteringssystemer og statistikk som omfatter forskning, innovasjon og næringsutvikling innenfor helse og omsorg viktig styringsinformasjon for HOD.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2018

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) budsjettforslag for 2018 (Prop.1 S 2017-2018) og Innst. 11 S (2017-2018). Tildelte midler for 2018 vil bli utbetalt to ganger i året, den 30. januar og 30. august.

Bevilgningen for 2018 skal gå til følgende programmer og aktiviteter i regi av Forskningsrådet:

Program	2018
Bedre og mer effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL), herunder innovasjon	120 050
Bedre helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet (BEDRE HELSE) øremerket forskning på antibiotikaresistens	69 130
God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING). Herunder tidl. program for stamcelleforskning og Transcan persontilpasset medisin Øremerket hjernehelse	84,555
Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)	9 400
STRATEGISKE OG ANDRE SATSINGER	
Kvinner helse og kjønnsperspektivet	10471
EUs strålevernprogram	960
JPI nevrodegenerative sykdommer og Alzheimer	8 765
JPI antibiotikaresistens og forskning	6 343
HelseOmsorg21 - HelseOmsorg21 Monitor og sekretariat	0
Stimuleringstiltak for økt norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning	0,950
Coalition for Epidemic Preparedness Innovation (CEPI)	0
Ny senterordning - Forskningscenter for klinisk behandling for ALS, MS, demens mv	20 000
Totalt på kap. 780 post 50	330,624
Måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene (NIFU)	0,524
I alt på kap. 780,50, kap. 732, 21	331,148.

Føringer:

- Finansiering av forskning på demens videreføres med inntil 20 mill. kroner, jf Demensplanen.
- Sykdommer som representerer store samfunnsmessige utfordringer, har høy sykdomsbyrde og der vi vet det er kunnskapshull skal prioriteres innenfor relevante programmer og satsinger, dette gjelder eksempelvis muskel- og skjelettsykdommer, ALS, langvarige smertetilstander og utmattelsesykdommer med mer.
- Forskningsrådet tildeles 5 mill. kroner fra 2018 til program for Behandling for forskning på hjernehelse i tråd med Nasjonal strategi for hjernehelse.

- Forskningsrådet fikk i 2016 tildelt 3 mill. kroner for å bidra til å følge opp den nasjonale strategien mot antibiotikaresistens. Midlene videreføres i 2018 og skal brukes til å styrke norsk forskningsinnsats mot antibiotikaresistens.
- Program for stamcelleforskning innføres fra 1. januar 2018 i programmet BEHANDLING. Satsingen skal bidra til å utvikle fremtidens kliniske praksis og den skal prioritere translasjonsforskning og klinisk forskning som er tilpasset den enkelte pasient/-gruppe så som persontilpasset medisin og stamcelleforskning. De øremerkede midlene til Senter for stamcelleforskning avvikles fra 30. juni 2018. Midlene skal inngå i programmet Behandling.
- 3. 5 mill. kroner fra TRANSCAN overføres til programmet BEHANDLING. I 2018 skal midlene gå til økt finansiering av ERA-PM cofund-utlysningen i 2018.
- Det vises til tillegg til tildelingsbrev datert 13. juni 2017 knyttet til føringer om utlysning av Forskningscenter for klinisk behandling (FKB) på alvorlige sykdommer som rammer sentralnervesystemet som ALS, MS og demens m.m. Det avsettes 20 mill kroner fra 2018 (15 mill. kroner videreføres fra revidert nasjonalbudsjett i tillegg til 5 mill kroner)
- Behovsidentifisert forskning, brukermedvirkning og vurdering av både nytte og kvalitet i prosjekter skal ivaretas i tråd med føringer gitt av HOD i brev datert 23. februar 2015.
- Norge skal bidra aktivt i det globale forskningssamarbeidet mot antibiotikaresistens.

4. Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over Kunnskapsdepartementets kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Virksomhetskostnadene ble tidligere finansiert gjennom bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet over kap. 285 post 55 og gjennom en andel av FoU-bevilgningene fra HOD som finansierer forskning gjennom Forskningsrådet. Fra 2018 er alle bevilgninger fra departementene til drift av virksomheten i Forskningsrådet samlet på kap. 285 post 55 på Kunnskapsdepartementets budsjett.

Samlingen av virksomhetskostnadene på en felles post innebærer i seg selv ingen endringer i tjenestene som Forskningsrådet yter overfor departementene. Finansiering av forskning, overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Helse- og omsorgsdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester/oppdrag som Forskningsrådet skal ivareta for HOD innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5. Krav til rapportering

Helse- og omsorgsdepartementet ber om rapportering på forskning og innovasjon innenfor følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- forebygging og folkehelse
- behandling/diagnostisering og rehabilitering
- helse- og omsorgstjenester

De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet under pkt 2.1 i dette brevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapportene.

I tillegg bes Forskningsrådet rapportere på følgende:

- Nytteperspektivet og brukermedvirkning (integret i øvrige sektorpolitiske prioriteringer)
- Virkemiddelet "Behovsidentifisert forskning"
- Forskning gjennom ulike satsinger ved bruk av HRCS
- Fordeling av inntil 20 mill. kroner til demensforskning i Forskningsrådet i 2017.

Rapporteringskrav og frister for 2018 framgår av KDs tildelingsbrev som etatsstyrer (som inkluderer oversikt over tidsfrister for Forskningsrådets leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, forslag til store satsinger etc.)

Vi ber om at innholdet i dette tildelingsbrevet gjøres kjent for aktuelle programstyrer i Forskningsrådet.

6 Planlagte styringsmøter

Det planlegges et styringsmøte etter at Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Årsrapport 2017 (dvs møte i løpet av mai 2018), og når departementet har mottatt Store Satsinger for 2020 (dvs. møte i løpet av november/desember 2018).

Med vennlig hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Maiken Engelstad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi;

Arbeids- og sosialdepartementet
Helsedirektoratet

Postboks 8130 Dep 0032 OSLO
Postboks 7000 St. Olavs plass 0030
OSLO
Verkstedveien 1,
Lovisenberggata 8, 0277, 0456
OSLO

Direktoratet for e-helse
Folkehelseinstituttet

De regionale helseforetakene

Kunnskapsdepartementet

Riksrevisjonen

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep. 0030

Oslo

Postboks 8119 Dep 0032 OSLO

Storgt. 16 0155 OSLO

Postboks 8036 Dep 0030 OSLO

Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg 1 Oppdrag i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet, med forbehold om mindre endringer

4.1 Oppdrag til Forskningsrådet og Helsedirektoratet om å bidra i rapportering på forskningsindikatorene i kompetansesentrene utenfor spesialisthelsetjenesten fra 2018
Forskningsrådet bes om, i samarbeid med Helsedirektoratet og det nye tjenesteorganet (tidl. CERES, BIBSYS og deler UNINETT) å bistå HOD gjennom å gi råd og veiledning til forsknings- og kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten ved innføring av nye rapporteringsrutiner for forskningsaktivitet fra 2018. Det vil legges til rette for en gradvis overgang over flere år fra en fast bevilgning til forsknings- og kompetansesentrene, til at en større andel av tilskuddsmidler til forskning styres mot resultatbasert finansiering gjennom Norges forskningsråd. I 2019 vil det bli forberedt uttrekk av en andel av tilskuddsmidler til forskning fra hvert forsknings- og kompetansesenter som i dag tildeles det enkelte senter fra Helsedirektoratet og forberede overføring av disse til Forskningsrådet. Resultatbasert omfordeling av midler mellom sentrene basert på forskningspoeng skjer først fra 2020, basert på rapporteringen fra publikasjoner publisert i 2018 (rapporteres i mars 2019), avlagte doktorgrader og eksterne forskningsmidler tildelt fra Norges forskningsråd.

4.2 Kartlegging av forskningsaktivitet innenfor psykisk helse

Det vises til regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022). Som en del av HelseOmsorg21 Monitor arbeidet skal det gjennomføres en kartlegging av forskningsaktiviteten (ressurser, aktører, tematikk, bibliometri mm) innenfor psykisk helse. Dette skal gjøres for de siste fem år (2012 – 2017) ved Folkehelseinstituttet, de regionale helseforetakene, universitets- og høyskolesektoren og andre aktuelle forskningsinstitusjoner inkludert private virksomheter. Kartleggingen skal også omfatte forskning på barn og unges psykiske helse. Det vises til møte mellom HOD og Forskningsrådet 18. januar 2018 for å diskutere mulighetsrommet og forventninger knyttet til oppdraget.

4.3. HelseOmsorg21 arbeidet

Det bes om at;

- o Forskningsrådet videreutvikler HelseOmsorg21-monitoren i tråd med formålet.
- o HelseOmsorg21-rådet, skal ved hjelp av sekretariatet for HelseOmsorg21-rådet, gjennomfører en vurdering av sitt arbeid, arbeidsform, prioriteringer, størrelse mm og gir en anbefaling om HelseOmsorg21-rådet skal videreføres etter 2018 og evt. i hvilken form. Frist til HOD 1. juni 2018.